

Brjef landshöfðingja.

Síðasta alþingi hefir eptir löglegan undirbúning samþykkt lagafrumvarp, er borið var upp af þingmanna hálfu, um rjett kaupmanna til að verzla með áfengi, og leyfi jeg mjer virðingarfullt að senda frumvarp þetta bæði í þeim búningi, er það fjekk hjá alþingi og í danski þýðingu.

Umgetið lagafrumvarp kveður svo á, að rjettur til verzlunar með áfengi skuli bundinn við sjerstakt leyfisbrjef, er sýslumaður eða bæjarfógeti gefur út, og því að eins er veitt, að meiri hluti hreppsþúa eða kaupstaðarþúa, þeirra er atkvæðisrjett eiga í sveitarmálum, samþykki það á hreppskilþingi eða almennum fundi bæjarmanna, og ennfremur að meiri hluti hreppsnefndar eða bæjarstjórnar leggi þará samþykki sitt. Leyfið skyldi að eins gilda eitt ár og kosta 100 krónur.

Með því að tilgangur frumvarpsins virðist vera sá, að hindra ofnautn áfengra drykkja, vil jeg þegar í byrjun taka það fram, að jeg ekki get kannast við það, að drykkju-skapur sje mjög almennur löstur hjer á landi; þvert á móti eflist bindindishreyfingin stöðugt meir og meir, og Goodtemplarareglan hefir mjög víða náð fótfestu hjer, og með hinum öflugum tilraunum sínum hefir henni orðið allmikið ágengt í því að stemma stigu fyrir ofnautn áfengra drykkja.

Engu að síður kynni að vera ástæða til þess að takmarka með lögum hinn óbundna aðgang til að verzla með áfengi, svo sem á þann hátt að binda leyfi til þess því skilyrði að hlutaðeigandi keypti leyfisbrjef til þess fyrir ákveðið gjald, en aptur á móti gæti það talizt mjög efasamt, einkum eptir því sem tilhagar á Íslandi, hvort það er rjett aðferð, að láta það vera komið undir atkvæði sveitastjórna og þeirra, er atkvæðisrjett hafa í sveitamálum, hvort veita skuli áfengissöluleyfi. Í lagafrumvarpi því, sem hjer er um að ræða, er aðferð þessari þar á ofan beitt þannig, að hún í einstökum sveitarfjelögum, sjerstaklega í Reykjavíkur kaupstað, eptir því sem reynsla laganna nr. 13 frá 12. maí 1882 og laga nr. 3 frá 10. febr. 1888 hefir sýnt, optast mundi gjöra það að verkum, að ómögulegt yrði að fá saman lög-mætan fund til þess að kveða á um slíkt málefni.

Að öðru leyti eru teknir ljóslega fram í nefndaráliti minni hluta nefndar þeirrar, er efri deild alþingis setti í málið, gallar þeir, er á frumvarpinu eru, og þær misfellur, er frumvarpið mundi valda, ef það yrði gjört að lögum. Jafnframt því að senda þýðing af nefndaráliti þessu, leyfi jeg mjer því að skírskota til þess.

Með þessum athugasemdum og jafnframt því að geta þess, að hið umrædda frumvarp var samþykkt með 16 atkvæðum í neðri deild og með 6 atkvæðum gegn 5 í efri deild, leyfi jeg mjer virðingarfullt að beina máli þessu til aðgjörða hins háa ráðaneytis.

Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja endurgjald á barnsfúlgu.

132 Með skírskotun til brjefs hjedan frá 8. nóvbr. f.á. og brjefs yðar, herra landshöfðingi, 12. oktbr. dagsetts 12. febr. þ. á., er yður hjermeð til vitundar gefið til leiðbeiningar og frekari birtingar, að eptir að jeg hafði skrifast á um málefni þetta við innanríkisráðaneytið, hefi jeg fengið frá því tilkynning um að það hafi 6. þ. m. skrifað amtmanninum í Svendborgaramti á þessa leið um málið:

„Í erindi því, sem fylgdi með brjefi amtsins frá 7. ágúst f. á., hefir bæjarstjórnin í Svendborg skýrt frá því að greitt hafi verið fyrst um sinn af bæjar-sjóði Svendborgar barnsfúlga sú, sem þjátursmiðssveini Magnúsi Jakobi Thorarensen í Kaupmannahöfn, sem er sveitlægur á Akureyri, ber að greiða, samkvæmt úrskurði yfirborgstjórnarinnar í Kaupmannahöfn frá 30. oktbr. 1894, með óskilgetnu

barni **Caroline Hansine Petersen** í Svendborg, **Magnúsi Stefáni Thorarensen**, **132**
 hafi barnfúlga þessi hingað til verið endurgoldin af bæjarsjóði Ak- 12. oktbr.
 ureyrar, en nú hafi bæjarstjórnin í kaupstað þessum skorast undan að greiða
 meðlögin framvegis. Bæjarstjórn Svendborgar hefir því spurzt fyrir um það,
 hvernig fara skuli um endurborgun meðlaganna hjereptir. Útaf þessu hefir
 innanríkisráðaneytið skrifazt á við bæjarstjórn Kaupmannahafnar og ráðaneytið
 fyrir Ísland, og hefir ráðaneyti þetta tekið það fram, að, þótt skoða mætti barns-
 fúlgu, er greidd er um sinn á þann hátt, sem um er getið að framan, sem fá-
 tækrastyrk veittan hlutadeigandi barnsföður, er framfærslusveit á á Íslandi, þá
 verði barnsfúlgan þó eigi krafín endurgoldin af hlutadeigandi framfærslusveit is-
 lenzkri, með því að ákvæðin hjerum í hinum dönsku lögum frá 12. apríl 1892
 og hinum íslenzku lögum frá 24. janúar 1890 sjeu svo ólík, að alveg mundi
 vanta gagnkvæmileik þann, að því er skyldur og rjettindi snertir, er hlýtur að
 vera nauðsynlegt skilyrði fyrir því að láta hinar almennu reglur um endurborg-
 un á veittum fátækrastyrk danskra og íslenzkra sveita ímilli ná einnig til þess-
 arar sjerstöku tegunda fátækrastyrks, sbr. 3. gr. i. f. í hinum síðarnefndu lögum
 sem aðaldæmi þess, hve ólíkar reglur gilda í hvoru landi.

Þetta er þjónustusamlega tjáð til leiðbeiningar og frekari birtingar fyrir
 bæjarstjórn Svendborgar að því viðbættu, að um endurborgun meðlaganna fram-
 vegis ef til kemur, skuli fara eins og þegar hlutadeigandi barnsfadir er tekinn til
 framfærslu eþjir ákvæðum 27. gr. fátækralaganna.

Brjef landshöfðingja til póstmeistarans í Reykjavík um að eigi þurfi að frí- 133
 gera sendingar pósthúsa á milli. Í þóknanlegu brjefi, dagsettu 20. þ. m., hafið þjer, 30. septbr.
 herra póstmeistari, beiðzt úrlausnar minnar um það, hvort frímerkja þurfi með
 þjónustufrímerkjum sendingar þær, er sendar eru frá einu pósthúsi til annars
 hjer á landi.

Útaf þessu skal yður hjer með þjónustusamlega til vitundar gefið til
 þóknanlegrar leiðbeiningar, að jeg eigi get sjeð neitt því til hindrunar, að slíkar
 sendingar sjeu sendar pósthúsa á milli án álímdra þjónustufrímerkja, enda get
 jeg eigi álitíð að 12. gr. tilsk. um póstmál frá 26. febr. 1872, sbr. 14. og 15. gr.
 augl. 3. maí s. á. sje þessu til fyrirstöðu.

Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna yfir Íslandi, um lán handa Rafns- 134
 eyrarkirkju og Álptamýrarkirkju. Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, og 6. oktbr.
 yðar, herra biskup, í þóknanlegu brjefi, dagsettu 16. f. m., vil jeg hjer með
 veita samþykki mitt til þess að presturinn að Rafnseyri, í viðbót við lán þau,
 er leyft var að taka handa Álptamýrarkirkju og Rafnseyrarkirkju með brjefi
 mínu 19. júní 1896 (Stj.tíð 1896, B. bls. 95), taki af nýju 350 króna lán handa
 Álptamýrarkirkju, sem endurborgist með jöfnum afborgunum á 20 árum frá lán-